

سرمقاله

پاشنه آشیل آمریکا برابر ایران

سامان سفالگر؛ کارشناس مسائل غرب آسیا
به تاگی شاهد برگزاری مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا با میانجی‌گری دولت عمان در زَنُو بودیم؛ مذاکراتی که متمرکز بر برنامه هسته ای ایران است و در سایه اوچ‌گیری تهدیدات نظامی آمریکا علیه کشورمان برگزار می‌شود و آنطور که گفته شده است، همچنان ادامه خواهد یافت.

گمانه‌زنی‌های مختلفی درباره محتوای مذاکرات و موضوعات مطرح شده انجام شده است و می‌شود؛ با وجود این، تقریباً اغلب منابع خبری در یک نکته اجماع دارند و آن، اینکه واشنگتن در جریان مذاکره باکشورمان، اقدام به طرح درخواست‌های زیاد خواهانه می‌کند و عملاً مذاکره را به مثابه میدانی برای تسلیم شدن ایران و نه حل مشکلات و تنش‌زدایی می‌بیند.

ایران نیز بارها به صراحت اعلام کرده است طرف مقابل در مذاکرات باید از موضع احترام وارد شود و به هیچ وجه قصد تسلیم شدن در برابر زیاده خواهی آمریکا ندارد. از این رو، نتیجه مذاکرات هرچه باشد، دست کم به سه دلیل باید گفت، آسیب‌پذیری آمریکایی‌ها در هر تقابلی علیه‌ایران به شدت بالاست و دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا نمی‌تواند بااین برگ خود قماری خطرناک انجام دهد.

نخست، یکی از نقاط ضعف اصلی آمریکا جنگاوری به شدت پرهزینه و مزیت جبهه مقاومت در جنگاوری، ارزان جنگیدن است. برپایه آنچه بسیاری از تحلیلگران نظامی غربی می‌گویند، حتی سرازیرشدن سیل قابل توجهی از جنگنده‌ها و ادوات نظامی آمریکایی به منطقه، در بهترین حالت می‌تواند جاباگویی چیزی در حدود دو هفته جنگ سنگین باایران باشد. از یاد نبریم آمریکا چندین ماه قبل در جنگ علیه انصارالله یمن، متحمل میلیاردها دلار هزینه و در نهایت نیز از بیم نگرانی‌های جدی، مجبور به عقب‌نشینی شد.

حال درباره ایران که قدرت نظامی و منطقه‌ای است، صورت حساب‌های روی دست کاخ سفید به مراتب سنگین‌تر و البته که دامنه سرخوردگی واشنگتن هم وسیع خواهد بود. از این رو، هرگونه تقابل با توجه به اینکه مادر جغرافیای خودمی‌جنگیم و آمریکااز هزاران کیلومتر دورتر به منطقه کسبل شده، به شدت برای طرف آمریکایی خطرناک و پرهزینه است.

دوم، اینکه کوچکترین اقدام در آب‌های جنوبی کشورمان می‌تواند شوک بزرگی به اقتصاد جهانی و به‌طور خاص آمریکا و کشورهای عربی وارد کند. به عنوان نمونه، کافی است فقط نفتکشی در منطقه هدف قرار گیرد تا شاهد انفجار قیمت نفت و اختلال در تجارت نفت باشیم. این موضوعی نیست که دولت آمریکا توان تحملش را داشته باشد یا بتواند آن را به وسیله سایر منابع انرژی جبران کند. بی‌ثباتی در حوزه خلیج فارس به عنوان منطقه‌ای که بخش اعظم نفت صادراتی جهان از مبدأ آن تأمین می‌شود، کابوسی بزرگ برای واشنگتن است.

موضوعی که تبعاتش می‌تواند دامن‌گیر جمهوری خواهان آمریکایی و شخص ترامپ در آستانه انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره آمریکا شود. از این رو، ترامپ با ماجراجویی احتمالی، عملاً دست به قمار می‌زند که در نهایت می‌تواند جدایی و دوری متحدانش در حزب جمهوری خواه از وی را به دنبال داشته باشد. البته که دولت‌های عربی نیز خوب می‌دانند جنگ در منطقه به نفعشان نیست و برای انجام نشدن لابی کرده‌اند و می‌کنند.

سوم، اینکه اغلب ناظران و تحلیلگران معتقدند، ایران کشوری شبیه به عراق، وزنوتلایا دیگر کشورهای غرب آسیا نیست. این کشور از توانمندی‌های نظامی و امنیتی قابل توجهی برخوردار است و می‌تواند شگفتانته‌هایی را در هرگونه جنگی رو کند که واشنگتن آچمز شود. تهران هنوز به نحوی ملموس و آشکار، از قدرت دریایی خود، نیروی زمینی اش و به‌طور خاص توان نیروی قدس سپاه، و البته طیف متنوعی از پهپاد و موشک‌های مدرن استفاده نکرده است. رونمایی از بخشی از این توانمندی‌ها در جریان جنگ تحمیلی ۱۲ روزه، رژیم صهیونیستی را در شوک فرو برد.

کافی است، در نتیجه محاقات آمریکا، ایران اقدام به هدف‌گیری هدفی راهبردی نظیر ناوهای آمریکایی کند. آن وقت چنان آبروریزی‌ای برای طرف آمریکایی و به‌طور خاص ترامپست‌ها ایجاد شود که شاید نتیجه نهایی آن برایشان چیزی شبیه به خودکشی سیاسی باشد. اهمیت این معادله زمانی بیش از پیش برجسته‌تر می‌شود که بدانیم در وضعیت کنونی طبق نظرسنجی‌های اندیشکده آمریکایی کوئینسی، تنها ۲۱ درصد آمریکایی‌ها موافق ماجراجویی نظامی هستند و طیف‌های قابل توجهی از آنها با این موضوع مخالفند.

اگر بنا باشد تقابل منطقه‌ای رخ دهد، تلفات طرف آمریکایی افزایش می‌یابد و این همان نکته‌ای است که آمریکایی‌ها به شدت نسبت به آن آسیب‌پذیر هستند. از این رو، اگر لفاظی‌های مقام‌های ارشد آمریکایی را کنار بگذاریم، آنها در میدان، به‌شدت آسیب‌پذیر هستند. موضوعی که به‌ویژه با توجه به تقویت نظامی و امنیتی ایران در فضای پس از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه در ابعاد مختلف، ماهیت جدی‌تری نیز به خود می‌گیرد.

ایران و جهان

عضو کمیسیون امنیت ملی مطرح کرد:

نمایش امنیت‌سازی منطقه در برابر تهدیدات آمریکا با رزمایش مشترک

حیدر وزیری

مهدی سیف تیریزی / گروه سیاست روز جمعه اتحادیه اروپا در بیانیه‌ای رسمی، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران را در فهرست سازمان‌های تروریستی خود قرار داد. در این بیانیه آمده است: «سپاه پاسداران از این پس تحت تدابیر محدودکننده مطابق با سیستم تحریم‌های ضدتروریستی اتحادیه اروپا قرار خواهد گرفت.» طبق بیانیه صادر شده از سوی این اتحادیه، از این به بعد تمامی وجوه، دارایی‌های مالی و منابع اقتصادی متعلق به سپاه پاسداران در کشورهای عضو اتحادیه اروپا بلوکه می‌شود و نهادهای فعال در اتحادیه اروپا از ارائه هرگونه وجه یا منابع اقتصادی به این سازمان منع می‌شوند. تصمیم اتحادیه اروپا برای قرار دادن نام سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در فهرست سازمان‌های تروریستی، بیش از آنکه یک اقدام حقوقی باشد، یک نمایش سیاسی صرف است؛ نمایشی از اتحادیه‌ای که در سال‌های اخیر به تدریج از متن تحولات راهبردی جهان به حاشیه رانده شده و اکنون می‌کوشد با تولید شوک‌های نمادین، نقش خود را در صحنه تصمیم‌سازی جهانی بازتعریف کند.

اروپایی که زمانی مدعی «استقلال راهبردی» و «چندجانبه‌گرایی» بود، پس از خروج دولت نخست دونالد ترامپ از برجام نشان داد در بزنگاه‌های واقعی، نه توان ایستادگی را، و وعده‌های بزرگ درباره حفظ منافع اقتصادی ایران در برجام، در عمل زیر سایه تحریم‌های ثانویه آمریکا فروریخت و شرکت‌های اروپایی با نخستین اخطار خزانه داری آمریکا، بازارهای ایران را ترک کردند. از همان جا شکاف میان گفتار و رفتار اروپا عیان شد؛ شکافی که امروز به یک گسست راهبردی تبدیل شده است.

اکنون نیز در شرایطی که تحولات مرتبط با پرونده هسته‌ای ایران بیش از هر زمان دیگری در مسیر گفت‌وگوهای مستقیم میان تهران و واشنگتن دنبال می‌شود، بروکسل با تشدید ادبیات تقابلی و

عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس با اشاره به برگزاری رزمایش مرکب دریایی ایران و روسیه، این اقدام را گامی مهم در توسعه دیپلماسی دریایی و زمینه‌ساز افزایش همکاری‌های اقتصادی دانست و تأکید کرد: پیام برگزاری این رزمایش، تقویت همکاری‌های امنیت‌ساز منطقه‌ای بود.
امیر حیات مقدم با اشاره به برگزاری موفقیت آمیز رزمایش مرکب دریایی ایران و روسیه در آب‌های منطقه درباره اهداف این رزمایش گفت: رزمایش‌های مشترک دریایی صرفاً یک اقدام نظامی نیست بلکه بخشی از دیپلماسی دفاعی کشورها محسوب می‌شود که پیام آن تقویت همکاری‌های امنیت‌ساز در منطقه است.
نماینده مردم بندر ماهشهر، امیدیه و هندپچان در مجلس شورای اسلامی افزود: امروز جمهوری اسلامی ایران تلاش می‌کند امنیت منطقه توسط کشورهای منطقه تأمین شود، نه قدرت‌هایی که هزاران کیلومتر دورتر

تورپیستی اعلام کردن سپاه پاسداران؛

تیر خلاص بر اعتبار اروپا

برجسب‌گذاری امنیتی، تلاش می‌کند ثابت‌کند هنوز می‌تواند در نقش یک «بازیگر» در عرصه سیاست بین‌الملل ایفای نقش کند. اما با نگاهی به روند تحولات بین‌الملل به خصوص در یک سال گذشته این پرسش بنیادین مطرح می‌شود که آیا این سلسله اقدامات تهاجمی نشانه قدرت است یا اعتراضی ضمنی به افول نقش؟

واقعیت آن است که اتحادیه اروپای طی سال‌های اخیر در اغلب پرونده‌های بزرگ بین‌المللی از جنگ اوکراین گرفته تا بحران‌های خاورمیانه بیش از آنکه معمار سیاست باشد، پیرو راهبردهای امنیتی آمریکا بوده است. در چنین بستری، قرار دادن نام سپاه در فهرست تروریستی، نه آغاز یک مسیر تازه، بلکه ادامه روندی است که اروپا را از «میانجی بالقوه» به «بخشی از جبهه فشار» تزل‌نقش داده است؛ روندی که عملاً جایگاه این اتحادیه را در معادله‌های کوچک‌تر، حاشیه‌ای‌تر و در حال حاضر کلاما بی‌اثر کرده است.

■ **تا توهم استقلال راهبردی تا وابستگی ساختاری**
پس از خروج آمریکا از توافق هسته‌ای در سال ۲۰۱۸ توسط دولت نخست دونالد ترامپ، بهران اروپایی بالحنی آمیخته به اعتراض و نگرانی اعلام کردند که برجام را حفظ خواهند کرد. بروکسل خود را پرچمدار چندجانبه‌گرایی معرفی کرد و وعده داد منافع اقتصادی ایران از برجام راتضمین کند. اما واقعیت

عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس با اشاره به برگزاری رزمایش مرکب دریایی ایران و روسیه، این اقدام را گامی مهم در توسعه دیپلماسی دریایی و زمینه‌ساز افزایش همکاری‌های اقتصادی دانست و تأکید کرد: پیام برگزاری این رزمایش، تقویت همکاری‌های امنیت‌ساز منطقه‌ای بود.
امیر حیات مقدم با اشاره به برگزاری موفقیت آمیز رزمایش مرکب دریایی ایران و روسیه در آب‌های منطقه درباره اهداف این رزمایش گفت: رزمایش‌های مشترک دریایی صرفاً یک اقدام نظامی نیست بلکه بخشی از دیپلماسی دفاعی کشورها محسوب می‌شود که پیام آن تقویت همکاری‌های امنیت‌ساز در منطقه است.
نماینده مردم بندر ماهشهر، امیدیه و هندپچان در مجلس شورای اسلامی افزود: امروز جمهوری اسلامی ایران تلاش می‌کند امنیت منطقه توسط کشورهای منطقه تأمین شود، نه قدرت‌هایی که هزاران کیلومتر دورتر

را وارد فاز تازه‌ای کرد. اتهام همکاری نظامی تهران با مسکو، بهانه‌ای شد برای طراحی رژیم تحریمی جدید علیه صنایع دفاعی ایران. اتحادیه اروپا با گره‌زدن پرونده ایران به بحران اوکراین، عملاتهران را در چارچوب امنیتی تعریف کرد که هیچ ارتباط مستقیمی با منافع اروپایی در خاورمیانه نداشت. این تصمیم بیش از آنکه اقدامی مستقل باشد، هم‌راستایی کامل با راهبرد مهار واشنگتن در قبال مسکو و متحدان احتمالی آن بود.

در این میان، همکاری‌های سیاسی، نظامی و امنیتی برخی دولت‌های اروپایی ازجمله فرانسه، آلمان و انگلستان با اسرائیل در روزهای جنگ تحمیلی ۱۲ روزه، تصویر اروپا به عنوان میانجی بی‌طرف را بیش از پیش مخدوش کرد. اتحادیه‌ای که روزی تلاش می‌کرد نقش متوازن در خاورمیانه ایفا کند، به تدریج در چارچوب محور امنیتی غرب تعریف شد.

■ **اسنپ بک؛ لحظه حذف اروپا**
با این حال، نقطه گسست واقعی زمانی رقم خورد که سه کشور اروپایی سازوکار موسوم به «اسنپ بک» را فعال کردند. جدا از اینکه این اقدام اروپا از منظر حقوقی در تضاد با متن برجام بود، اما

از منظر سیاسی معنایی روشن داشت: اروپا تصمیم گرفت آخرین سرمایه اعتماد باقی‌مانده را نیز هزینه کند. فعال‌سازی اسنپ‌بک عملاً به باگرداندن تحریم‌های چندجانبه‌و قرار دادن ایران در موقعیتی مشابه دوران پیش‌برجام انجامید. این تصمیم، پیام صریحی به تهران مخابره کرد: اروپا در بزنگاه‌های راهبردی، به جای ابتکار دیپلماتیک، به ابزار فشار متوسل می‌شود. اما پیام مهم‌تر این اقدام، به واشنگتن ارسال شد. تیم سیاست خارجی ترامپ از ابتدابه به دنبال حذف اروپا از جایگاه میانجی و تبدیل پرونده ایران به مسئله‌ای مستقیم میان تهران و آمریکا بود. با فعال‌سازی مکانیسم اسنپ‌بک، اروپا عملاً همان مسیری را طی کرد که استراتژیست‌های آمریکایی خواهان آن بودند: خروج از نقش تسهیل‌گر و ورود به جبهه فشار.

ترامپ با ادعای «ناجی بودن»، تلاش دارد جنگ ادراکی علیه ایران را پیش ببرد

پشتوانه پوچ یک ضرب‌الاجل

برجسته‌سازی آرایش نظامی آمریکا در غرب آسیا و ضرب‌الاجل‌های ۱۰ تا ۱۵ روزه علیه ایران، بیش از آنکه نمایش قدرت باشد، نشانه شکاف عمیق میان کاخ سفید و افکار عمومی آمریکاست؛ شکافی که هر خطای محاسباتی را به بحرانی غیرقابل مهار برای واشنگتن تبدیل می‌کند. داده‌های افکارسنجی در آمریکا نشان می‌دهد پروژه جنگ افروزی علیه ایران، فاقد پشتوانه اجتماعی است. نظرسنجی مؤسسه هاروارد کپس/هریس در ژانویه نشان می‌دهد ۷۱ درصد آمریکایی‌ها حتی در سناریوی ادعایی «حمله در واکنش به سرکوب معترضان» نیز با اقدام نظامی مخالف‌اند. همچنین نظرسنجی ایپسوس تصریح می‌کند اکثریت نسبی شهروندان آمریکا، مسئولیتی برای حمایت از معترضان ضد دولتی در ایران قائل نیستند.

این ارقام بیانگر یک تحول راهبردی است: رئیس‌جمهور آمریکانه‌تنها نتوانسته اجماع جهانی علیه ایران بسازد، بلکه در بسیج افکار عمومی داخلی نیز ناکام مانده است. جامعه‌ای که از جنگ‌های پرهزینه خسته است، تمایلی به ورود به بحران تازه‌ای در غرب آسیا ندارد؛ به‌ویژه در شرایطی که اقتصاد داخلی، شکاف‌های اجتماعی و بحران اعتماد سیاسی، اولویت فوری مردم تلقی می‌شود.

■ **فرسایش سرمایه سیاسی ترامپ**
دونالد ترامپ با شعار «اول آمریکا» به قدرت رسید. اما کارنامه او در حوزه اقتصاد، مهاجرت، سیاست خارجی و مدیریت بحران‌های داخلی، با نارضایتی گسترده همراه شده است.

حضور دارند اما با اعزام ناوهای نظامی، فضای تهدید ایجاد می‌کنند. وی با اشاره به تحرکات اخیر آمریکا در دریای عمان گفت: در شرایطی که صحبت از مذاکره مطرح می‌شود، افزایش حضور نظامی آمریکا نشان دهنده رویکرد دوگانه واشنگتن است؛ بنابراین طبیعی است که کشورهای مستقل برای حفظ امنیت خود همکاری‌های دفاعی را گسترش دهند. حیات مقدم در ادامه با بیان اینکه تبادل تجربیات عملیاتی میان نیروهای دریایی ایران و روسیه باعث ارتقای توانمندی‌های تاکتیکی، هماهنگی در عملیات دریایی و افزایش آمادگی در مواجهه با تهدیدات مشترک می‌شود، اظهار کرد: پیام روشن برگزاری چنین رزمایش‌هایی این است که امنیت خلیج فارس و دریای عمان با همکاری کشورهای مسئول منطقه حفظ می‌شود و نیازی به حضور نیروهای مداخله‌گر خارجی نیست.

کمک پنج میلیارد تومانی رهبر انقلاب برای آزادی زندانیان نیازمند

در آستانه برگزاری سی‌ونهمین جشن گلریزان ستاد دیده‌کشور، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر انقلاب اسلامی، مبلغ پنجاه میلیارد ریال به این امر خدایسندانه اختصاص دادند.

جشن گلریزان هر سال در ماه مبارک رمضان، به همت ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان نیازمند با حضور جمعی از مسئولان و خیرین نیکوکار در تهران و شهرهای مختلف کشور برگزار می‌شود.

محکومیت جنایت رژیم صهیونیستی در حمله به لبنان

سختگوی وزارت امور خارجه، حملات اخیر رژیم صهیونیستی به لبنان، از جمله منطقه بقاع و اردوگاه فلسطینی نشین عین‌الحلوه در صیدا که منجر به شهید و مجروح شدن بیش از ۴۰ شهروند لبنانی و فلسطینی شد را به شدت محکوم کرد.

اسماعیل بقایی سخنگوی وزارت امور خارجه با اشاره به ادامه نقض‌های فاحش حاکمیت ملی و تمامیت سرزمینی لبنان و توافق آتش‌بس نوامبر ۲۰۲۴، مسئولیت مستقیم ضامنان آتش‌بس، آمریکا و فرانسه، را در جنایات ارتكابی رژیم صهیونیستی خاطرنشان کرد و بر ضرورت اقدام فوری سازمان ملل متحد و شورای امنیت این سازمان برای ایفای مسئولیت‌های قانونی خود جهت توقف تجاوزات نظامی رژیم صهیونیستی تأکید کرد.

نامه شکایت بن سلمان به «شیخ جاسوس» امارات در مورد یمین و سودان

مقام‌های آمریکایی و غربی به میدل ایست آی گفته‌اند که «محمد بن سلمان» ولیعهد عربستان، نامه‌ای «بلندبلا» به «لحون بن زاید»، مشاور امنیت ملی امارات، ارسال کرده و در آن از فعالیت‌های امارات در سودان و یمین شکایت کرده است. این نامه که چند هفته پیش ارسال شده، فهرست مفصلی از شکایات عربستان سعودی علیه امارات را ارائه می‌دهد، حتی با وجود اینکه پیشنهاد میانجیگری از طریق «خالد بن سلمان»، وزیر دفاع عربستان و برادر و مشاور ولیعهد، را نیز داده است.

در این نامه به لحون، که ملقب به «شیخ جاسوس» است، گفته شده که عربستان سعودی دیگر نمی‌تواند جنگ داخلی سودان را «تحمّل» کند، در حالی که همسایه‌اش از نیروهای پشتیبانی سریع شبه‌نظامی (RSF) حمایت می‌کند. علاوه بر این، مداخله نظامی عربستان در یمین را برای امنیت ملی این پادشاهی ضروری دانست.

عربستان در ماه دسامبر به متحدان جدایی طلب امارات در جنوب یمین حمله کرد و از آن زمان به دنبال بیرون راندن کامل همسایه خود از این کشور است. این نامه مجدداً تأکید کرد که عربستان یمین را حوزه نفوذ خود می‌داند و ریاض قصد دارد «مسئولیت» این کشور جنگ‌زده در مرز جنوبی خود را بر عهده بگیرد.

حزب‌الله:

حمله به بقاع نیازمند رویکرد قاطع دولت لبنان است

در پی حملات مرگبار به روستاها و شهرهای منطقه بقاع لبنان، نماینده حزب‌الله در پارلمان این کشور با محکوم کردن این اقدام، خواستار تغییر رویکرد دولت در قبال تحولات امنیتی و اتخاذ تصمیماتی عملی و بازدارنده شد. «رامی ابو حمدان» نماینده فراکسیون وفاداری به مقاومت در پارلمان لبنان، در واکنش به حملات اخیر به روستاها و شهرهای منطقه بقاع که به شهادت و زخمی شدن شماری از غیرنظامیان انجامید، این رویداد را «جنایتی تازه» توصیف کرد. طبق گزارش پایگاه خبری العهد، وی در بیانیه‌ای اعلام کرد: دستان خبیث اسرائیلی مرتکب جنایتی جدید شدند و غیرنظامیان را در زمان افطار و در میان خانه‌های امن در عمق خاک لبنان هدف قرار دادند؛ اقدامی که از نظر ما مسبوق به سابقه بوده و بیانگر رویکرد همیشگی آنها است.

^[1] در آستانه برگزاری سی‌ونهمین جشن گلریزان ستاد دیده‌کشور، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر انقلاب اسلامی، مبلغ پنجاه میلیارد ریال به این امر خدایسندانه اختصاص دادند

^[2] در آستانه برگزاری سی‌ونهمین جشن گلریزان ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان نیازمند با حضور جمعی از مسئولان و خیرین نیکوکار در تهران و شهرهای مختلف کشور برگزار می‌شود

عضو کمیسیون عمران مجلس:

رئیس جمهور باید تسهیلات مسکن به بانک مرکزی تذکر بدهد

عضو کمیسیون عمران مجلس گفت: علیرغم رویکرد مثبت وزیر راه و شهر سازی هنوز کمبود مسکن داریم اما راه‌ها نشان می‌دهد پرداخت تسهیلات توسط بانک‌ها عقب مانده و رئیس‌جمهور محترم باید یک تذکر صریح و فوری به بانک مرکزی بدهد.

علیرضا نثاری، عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی مسئله مسکن را از اصلی‌ترین دغدغه‌های حاکمیتی در کشور دانست و گفت: مسکن در دولت‌های مختلف فراز و فرودهای زیادی داشته است؛ ارائه تسهیلات، کمک‌های بلاعوض و واگذاری زمین به مردم در اقصی نقاط کشور از جمله اقدامات انجام شده است. «وی با اشاره به تعداد مسکن مورد نیاز در کشور گفت: «بر اساس قانون، سالانه باید یک میلیون واحد مسکونی ساخته شود، اما تحقق این هدف منوط به ورود

اقتصاد کلان

جدی بخش خصوصی، استفاده کامل دولت از امکانات و رفع استنکاف بانک‌ها در پرداخت تسهیلات است. »

نثاری ادامه داد: همچنین، واگذاری زمین در شهرهای مختلف کشور باید با حداقل سخت‌گیری و با همکاری شهرداری‌ها و وزارت راه و شهرسازی انجام شود تا طرح‌های مسکن به سرعت اجرایی شود.

عضو کمیسیون عمران مجلس با تأکید بر لزوم ارائه تسهیلات ارزان قیمت به مردم به ویژه جوانان و دانشجویان گفت: «تسهیلات با نرخ سود ۵ درصد و بازپرداخت ۲۰ ساله باید در اختیار گروه‌های انفرادی و متقاضیان ساخت مجتمع‌های انبوه قرار گیرد. بنیاد مسکن و سایر دستگاه‌های مرتبط نیز باید در این زمینه همکاری داشته باشند.»

گزارش «اسکناس» از حرکت بازار مسکن جلوتر از توان مردم

شکاف عددها شکستن امیدها

بازار مسکن از دهه‌های اخیر به ویژه طی ماه‌های گذشته وارد فاز افزایشی شده است و روند رشد قیمت‌ها در اغلب مناطق شهری، به ویژه کلان‌شهرها، شتاب گرفته است، روندی که هم‌زمان با تداوم تورم عمومی، کاهش قدرت خرید خانوارها و رکود معاملاتی، تصویر پیچیده‌ای از یکی از مهم‌ترین حوزه‌های معیشتی عموم افراد جامعه ترسیم کرده است.

بررسی میدانی فایل‌های فروش نشان می‌دهد فاصله میان توان مالی متقاضیان مصرفی و قیمت پیشنهادی فروشندگان به شکل محسوسی افزایش یافته و همین موضوع، حجم معاملات

رادر سطحی پایین نگه داشته، البته طی ماه‌های اخیر به دلیل نوسانات ارزی عده زیادی از فروشندگان از عرضه واحد خود صرف نظر کرده‌اند، که همین مسئله موجب افزایش قیمت ملک شده است.

افزایش قیمت مسکن در سایه تورم ساختاری

کارشناسان بازار مسکن معتقدند جهش‌های اخیر قیمت مسکن بیش از آنکه ناشی از شوک‌های مقطعی باشد، ریشه در متغیرهای کلان دارد. رشد نقدینگی، بی‌ثباتی در بازار ارز، تورم نهاده‌های ساختمانی و نبود چشم‌انداز روشن در سیاست‌گذاری اقتصادی، موجب شده مسکن همچنان به عنوان یک دارایی امن در برابر تورم تلقی شود. همین نگاه سرمایه‌ای، تقاضای غیرمصرفی را تقویت کرده و بر فشار قیمتی افزوده است.

در چنین شرایطی، بازار مسکن ایران متأثر از فشار شدید تورم و کاهش قدرت خرید خانوارها قرار دارد. شکاف درآمد و هزینه مسکن به ویژه برای دهک‌های متوسط و پایین به سطحی رسید که خانه‌دار شدن برای بسیاری از خانوارها به یک هدف دور دست تبدیل شده است. افزایش مداوم قیمت هر متر مربع واحد مسکونی، اقساط وام‌های بانکی را نیز از توان بازپرداخت بخش قابل توجهی از متقاضیان خارج کرده است.

رکود معاملاتی در کنار تورم قیمتی یکی از ویژگی‌های کنونی بازار، هم‌زمانی رکود در معاملات و رشد قیمت‌هاست؛ پدیده‌ای که در ادبیات اقتصاد از آن «رکود تورمی» یاد می‌شود. بنگاه‌های

بورس در تله نرخ بهره و ریسک‌های سیاسی؛

تثبیت نسبت قیمت به سود

طی ماه‌های اخیر بورس تهران در محدوده‌ای کم‌نوسان حرکت کرده است. نرخ بالای بازدهی اوراق دولتی جذابیت دارایی‌های بدون ریسک را بالا برده و هم‌زمان، ریسک‌های سیاسی و نااطمینانی‌های منطقه‌ای مانع شکل‌گیری موج‌های پایدار تقاضا شده‌اند. برآیند این فشارهای متضاد، تثبیت نسبت قیمت به سود بازار سهام در محدوده‌ای میانی است؛ محدوده‌ای که نشانه ارزندگی قاطع نیست و نه علامتی از حباب قیمتی وجود دارد.

نسبت قیمت به سود (P/E) بازار سهام ایران طی سال‌های اخیر در یک محدوده نسبتاً مشخص نوسان کرده است؛ محدوده‌ای که می‌توان آن را «منطقه خاکستری» نامید. این نسبت عموماً میان کف ۶ واحد و سقف ۸ واحد در نوسان بوده و فقط در مقاطع کوتاه، از این بازه خارج شده است که در حال حاضر، P/E بازار در محدوده ۷.۵ واحد قرار دارد.

نکته قابل توجه آن است که با وجود بیش از دو برابر شدن ارزش اسمی بازار سهام نسبت به سقف سال ۱۳۹۹، نسبت P/E نه فقط رشد نکرده، بلکه در یک روند بلندمدت کاهش‌ی قرار داشته است. این موضوع نشان می‌دهد رشد اسمی بازار عمدتاً ناشی از تورم و افزایش نرخ ارز و نه افزایش اطمینان یا کاهش ریسک بوده است.

چرا با وجود نرخ بهره بالا، P/E فرو نمی‌ریزد؟ در باور کارشناسان در شرایطی که نرخ اخرا در آستانه ۴۰ درصد قرار دارد، انتظار می‌رود نسبت P/E بازار سهام به سطوح پایین‌تری میل کند؛ اما مقاومت این نسبت در برابر افت بیشتر، پرسش‌های مهمی را مطرح کرده است. آیا بازار بیش از ارزش ذاتی خود قیمت‌گذاری شده یا سرمایه‌گذاران جسورتر از گذشته رفتار می‌کنند؟

بررسی رفتار تاریخی بازار نشان می‌دهد هر بار که P/E به زیر محدوده ۶ واحد رسید، سطح ارزندگی بازار برای فعالان بورسی پررنگ شده و جریان تقاضا تقویت شده است. نمونه‌های بازار آن در آبان ۱۴۰۱، پاییز ۱۴۰۳ و شهریور سال جاری مشاهده شد؛ دوره‌هایی که هم‌زمان با شوک‌های ارزی یا افزایش انتظارات تورمی، سرمایه‌گذاران با وجود ریسک‌های بالا، به بازار بازگشتند.

ریسک‌های سیاسی؛ سقف نامرئی P/E در سوی مقابل، هر زمان که نسبت P/E به بالای ۸ واحد نزدیک شده، بازار سرمایه با موجی از احتیاط یا فشار فروش مواجه شده است.

تنش‌های نظامی منطقه، افزایش احتمال درگیری، نوسانات شدید ارزی و بی‌اعتمادی شکل گرفته پس از وقایع سال ۱۴۰۲، همگی مانع از تثبیت P/E در سطوح بالاتر شده‌اند.

بازگشت محتاطانه یا انتظار برای فرصت طلایی؟

با این حال، این روزها بازار سهام در نقطه‌ای حساس ایستاده است. از یک سو، نرخ بازدهی اوراق دولتی در اوج چند سال اخیر قرار دارد و جذابیت دارایی‌های کم‌ریسک را افزایش داده است. از سوی دیگر، بسیاری از فعالان بازار همچنان سودآوری بالایی را برای شرکت‌ها در سال آینده متصورند. همین دوگانگی باعث شده P/E بازار در محدوده ۷.۵ واحد تثبیت شود؛ سطحی که نه آن قدر پایین است که هجوم خریداران را رقم بزند و نه آن قدر بالا که فروش گسترده را توجیه کند.

به نظر می‌رسد در شرایط فعلی، فعالان بورس بیش از آنکه جسورانه وارد میدان شوند، با احتیاط حرکت می‌کنند. بازگشت تقاضا محتمل است اما به شکل هیجانی اتفاق نمی‌افتد. از این رو، تازمانی که نرخ بدون ریسک در سطوح بالا باقی بماند و ریسک‌های سیاسی در اوج چند سال اخیر نوسان کنند، «منطقه امن» بازار سهام همان محدوده خاکستری P/E خواهد بود؛ محدوده‌ای که طی سال‌های اخیر، صحنه اصلی نبرد میان ریسک و بازده بوده است.

اسکناس

گزارش ویژه اقتصادی

گزارش

رشد دستمزد و مصالح، قیمت واحدهای مسکن ملی را بالا برده است

نهیضت ملی مسکن در ین بست تأمین مالی

بروزه‌های نهیضت ملی مسکن پس از گذشت چند سال از آغاز اجرا، تاکنون تنها حدود ۳۰ درصد پیشرفت داشته‌اند؛ برآورد هانشان می‌دهد در صورت تداوم روند فعلی، تکمیل واحدهایی که دولت وعده داده، بیش از ۱۳ سال زمان خواهد برد. اما در چنین شرایطی، دولت باید چه اقدام مؤثری برای کاهش زمان ساخت و تسریع اجرای این طرح انجام دهد؟ محمود فاطمی عقدا، کارشناس اقتصاد مسکن در این باره به تجارت‌نیوز گفته است که با توجه به محدودیت منابع عمومی، دولت ناچار است به جای اتکا به بودجه عمومی کشور، سازوکارهای تازه‌ای برای جذب سرمایه و استفاده از ظرفیت بازار سرمایه و بخش خصوصی طراحی کند.

چهار سال از آغاز اجرای نهیضت ملی مسکن می‌گذرد؛ طرحی که قرار بود با ساخت ۴ میلیون واحد مسکونی، بخشی از بحران عرضه در بازار مسکن را جبران کند. با این حال، آمارهای رسمی نشان می‌دهد، پیشرفت فیزیکی پروژه‌ها تاکنون به حدود ۳۰ درصد رسیده است.

وزارت راه و شهرسازی متعهد به ساخت ۸۶۴ هزار واحد مسکونی برای متقاضیان واجد شرایط دارای آورده شده و وعده داده است که تمامی این واحدها ظرف سه سال آینده تکمیل و تحویل داده می‌شوند. در همین حال، برخی برآوردها حاکی است که با توجه به روند فعلی اجرای طرح، تکمیل این واحدها بیش از ۱۳ سال زمان می‌برد.

بنابراین، عدد محاسبه شده فاصله معناداری با وعده‌های دولت دارد. با توجه به محدودیت منابع مالی دولت و تجربه‌ای که نشان داده دولت‌ها، به ویژه دولت سیزدهم، در حوزه مسکن حمایتی به‌طور کامل به تعهدات خود عمل نکرده‌اند، این برآوردها منطقی به نظر می‌رسند. در چنین شرایطی، دولت می‌تواند چه اقدامی مؤثری برای تسریع فرآیند ساخت مسکن حمایتی انجام دهد؟ سازوکاری که برای تأمین منابع مالی بخش مسکن در صندوق حمایت مسکن پیش‌بینی شده بود، تحقق نیافته است محمود فاطمی عقدا، کارشناس اقتصاد مسکن بیان کرد: «منابع مالی دولت همواره محدود بوده است؛ چه در دولت گذشته، چه در دولت‌های پیش از آن و چه در دولت فعلی. با محدودیت منابع عمومی خود طبیعتاً از سوی دیگر، تعهدات یا سازوکاری که برای تأمین منابع مالی بخش مسکن در صندوق حمایت مسکن پیش‌بینی شده بود نیز تحقق پیدا نکرد.»

■ بانک‌هایی که موظف بودند درصدی از منابع پروژه‌های ساخت مسکن را تأمین کنند، عملاً به تعهدات خود عمل نکردند

این کارشناس اقتصادی افزود: «بانک‌هایی که موظف بودند درصدی از منابع را تأمین کنند، عملاً به تعهدات خود عمل نکردند. در نتیجه، پروژه‌های نهیضت ملی مسکن نتوانستند به سرانجام برسند؛ همان‌طور که هنوز هم چند هزار واحد از مسکن مهر باقی مانده و تکمیل نشده است.» فاطمی عقدا توضیح داد: «بنابراین دولت از محل منابع عمومی خود طبیعتاً قادر به تأمین این منابع نیست. از سوی دیگر، افزایش هزینه‌ها به ویژه در حوزه دستمزد و مصالح ساختمانی باعث شد قیمت تمام‌شده نسبت به زمان آغاز طرح به شدت افزایش پیدا کند. در حال حاضر مبالغ بسیار بیشتری نیاز است تا این طرح بتواند به سرانجام برسد.»

■ همکاری دولت با بخش خصوصی می‌تواند روند اجرای طرح‌ها را تسریع کند

این کارشناس بازار مسکن توضیح داد: «دولت در اینجا به عنوان متقاضی یا تسهیل‌گر عمل می‌کند و قرار نیست در بازارها دخالت مستقیم داشته باشد. پروژه‌هایی ارائه می‌دهد یا به انبوه‌سازان مجوز می‌دهد و مراجع ذی‌صلاح نیز مجوزهای لازم را صادر می‌کنند تا این پروژه‌ها بتوانند وارد بازار شوند.»

او در ادامه بیان کرد: «بنابراین به نظر من این اقدام به معنای مداخله در بازارهای موازی نیست؛ بلکه دولت باید یک مدل کارآمد و مناسب طراحی و ارائه کند که با همکاری بخش خصوصی و انبوه‌سازان قابل اجرا باشد. این کار شدنی است، مشروط به اینکه مدل درست و قابل اتکا طراحی شود.»

■ طولانی شدن پروژه‌های نهیضت ملی مسکن توان مالی خانوارها را کاهش می‌دهد

فاطمی عقدا خاطرنشان کرد: «متأسفانه طولانی شدن پروژه‌ها، قیمت‌های تمام‌شده را به‌طور کامل تغییر می‌دهد و توان اقتصادی خانوارها برای تحویل گرفتن واحدا را به شدت کاهش می‌دهد. چه بسا بسیاری از متقاضیان به دلیل ناتوانی در پرداخت، از ادامه مسیر منصرف شوند؛ دولت نیز تمامی هزینه‌ها را تأمین نمی‌کند و بخشی از آن بر عهده متقاضیان است.» او

ادامه داد: «در نتیجه، آورده متقاضیان در یک بازار نابسامان اقتصادی به شدت افزایش می‌یابد. از این رو، طراحی‌رهکاری که بتواند مانع از طولانی شدن پروژه‌ها شود و افزایش بیشتر هزینه‌های تمام‌شده مسکن را مهار کند، یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر برای موفقیت این طرح است.»

وی افزود: امروز حتی کوچک‌ترین

واحدهای استیجاری در بسیاری از مناطق تهران نیازمند بودجه‌ای به مراتب بیشتر از این رقم هستند و به همین دلیل این حمایت عملاً اثر تعیین‌کننده‌ای در زندگی مستأجران ندارد. حق مسکن فعلی شاید در آمار بزرگ باشد، اما در سفره مستأجر عددی کوچک و کم‌اثر است.

محرمی نمین بیان کرد: طی سال‌های گذشته سرعت رشد اجاره بها بسیار بیشتر از افزایش مؤلفه‌های مزدی بوده و همین موضوع باعث شده فاصله میان تصمیمات حمایتی و واقعیت معیشت مردم عمیق‌تر شود. زمانی

که بیشترین سهم درآمد خانوار صرف اجاره بها می‌شود، دیگر از دستمزد اساس آخرین پیش‌بینی‌ها، با افزایش ۴۳ درصدی حقوق کارمندان در سال آینده، حداقل درآمد ماهانه آنها به ۱۸

میلیون و ۷۰۰ هزار تومان خواهد رسید و حتی اگر حق مسکن کارگری به ۳ ادامه داد، بدون مهار تورم عمومی، کنترل هزینه‌های تولید مسکن و افزایش عرضه، هر رقمی که به عنوان حق مسکن تعیین شود در مدت کوتاهی کارایی خود را از دست می‌دهد.

این مقام صنفی تأکید کرد: رقم سه میلیون تومان پیش از آنکه به دست مستأجر برسد، در تورم بازار بی‌اثر می‌شود و نمی‌تواند پاسخگوی رشد مستمر اجاره بها در تهران باشد. اگر هدف، حمایت واقعی از جامعه کارگری در حوزه مسکن است، باید سازوکاری طراحی شود که متناسب با تحولات بازار مسکن به روزرسانی شود و از ظرفیت داده‌های میدانی فعالان صنفی نیز بهره‌گیرد.

محرمی نمین گفت: تصمیم‌سازی در این راستا، سمانه محرمی نمین، نایب‌رئیس دوم اتحادیه مشاوران املاک تهران در پایان خاطرنشان کرد: اتحادیه مشاوران املاک آمادگی دارد مسکن کارگری از ۹۰۰ هزار تومان به حدود سه میلیون تومان اگرچه روی کاغذ رشد محسوب می‌شود، گفت: در عمل این رقم نمی‌تواند نقش مؤثری در تأمین سرپناه ایفا کند.

■ فاصله عمیق دستمزد و اجاره بها

در این راستا، سمانه محرمی نمین، نایب‌رئیس دوم اتحادیه مشاوران املاک تهران با بیان اینکه افزایش حق مسکن کارگری از ۹۰۰ هزار تومان به حدود سه میلیون تومان اگرچه روی کاغذ رشد محسوب می‌شود، گفت: در عمل این رقم نمی‌تواند نقش مؤثری در تأمین سرپناه ایفا کند.

حکایت بازار کالای اساسی

قفسه‌های پُر، چرخ‌های نیمه خالی

قیمت‌گذاری شده است. برنج ۱۰کیلویی عنبر بونیز سه

میلیون و ۴۱۰ هزار تومان به فروش می‌رسد.

برخی خریداران مقابل قفسه‌ها مکنکی طولانی دارند؛ مقایسه می‌کنند، حساب و کتاب می‌کنند و گاهی بی‌آنکه بردارند، عبور می‌کنند. یکی از مشتریان می‌گوید: «قبلاً راحت‌تر برمی‌داشتم، حالا باید سبک و سنگین کنیم.»

■ روغن؛ از شایعه کمبود تا وفور در قفسه‌ها

در حالی که طی روزهای گذشته خبرهایی درباره عرضه نشدن روغن مطرح شده بود، مشاهدات میدانی خبرنگار فارس نشان می‌دهد روغن در این فروشگاه به وفور یافت می‌شود. روغن حلب ۵ کیلویی نیمه جامد یک میلیون و ۸۰۱ هزار و ۱۰۰ تومان و روغن مایع ۸۱۰ گرمی آفتابگردان ۲۱۷ هزار تومان قیمت دارد. قفسه‌های روغن پُر است؛ بی‌هیچ نشانی از کمبود. یکی از کارکنان فروشگاه می‌گوید: «بار به موقع رسیده و فعلاً مشکلی در تأمین نداریم.» این وفور، نقطه روشن بازار امروز بود؛ نشانه‌ای از ثبات در عرضه، هرچند نه در قیمت.

بررسی ها نشان داد:

افزایش هفتگی قیمت نفت در بازار جهانی

قیمت نفت در معاملات کوتاه مدت بازار جهانی به دلیل نگرانی سرمایه‌گذاران نسبت به تنش‌های ژئوپلیتیکی و احتمال مختل شدن عرضه، افزایش یافت و رشد هفتگی چشمگیری را به ثبت رساند. نفت برنت و وست تگزاس اینترمدیت آمریکا، کاهش داشتند. اما در نهایت، قیمت آتی نفت برنت با ۱۰ سنت معادل ۰.۱۴ درصد افزایش، در ۷۱ دلار و ۷۶ سنت در هر بشکه بسته شد. نفت وست تگزاس اینترمدیت آمریکا با چهار سنت معادل ۰.۰۶ درصد کاهش، در ۶۶ دلار و ۳۹ سنت در هر بشکه بسته شد. فیلیپ فلین، تحلیلگر ارشد گروه «پرایس فیوجرز» با اشاره به تنش‌های ژئوپلیتیکی گفت: بازار نفت به تصمیم دیوان عالی آمریکا مبنی بر غیرقانونی بودن استفاده ترامپ از یک قانون برای وضع تعرفه در مواقع اضطراری ملی بی‌اعتنایی کرد. به نظر نمی‌رسد تصمیم تعرفه‌ها ما را خیلی تحت تاثیر قرار دهد. فکر می‌کنم

توسعه میدان مشترک آزادگان، به عنوان بزرگ‌ترین میدان نفتی مشترک کشور، در حالی با چالش تأمین مالی و ابهام در اجرای قراردادها مواجه شده که تا دوام این وضعیت می‌تواند به تداوم عقب‌ماندگی در برداشت و از دست رفتن سهم ایران از این مخزن راهبردی منجر شود. در غرب کارون جایی که مرزهای جغرافیایی روی نقشه با جریان پنهان نفت در اعماق زمین هم‌پوشانی دارد میدان مشترک آزادگان به عنوان بزرگ‌ترین ذخیره نفتی مشترک کشور در موقعیتی حساس و تعیین‌کننده قرار گرفته است؛ موقعیتی که در آن هر روز تأخیر در توسعه مستقیماً به معنای کاهش سهم برداشت ایران و تقویت طرف مقابل است. آزادگان با ذخایر درجی چند ده میلیارد بشکه‌ای و ظرفیت بالقوه تولید که در سناریوهای توسعه کامل می‌تواند به بیش از ۵۰ تا ۶۰ هزار بشکه در روز برسد مهم‌ترین میدان مشترک نفتی ایران است. با این حال سطح تولید فعلی این میدان فاصله قابل توجهی با ظرفیت واقعی دارد و این شکاف نشان‌دهنده عقب‌ماندگی در توسعه است. در حالی که طرف مقابل در بخش متناظر این میدان با سرعت بیشتری در حال برداشت است هر سال تأخیر یعنی از دست رفتن میلیون‌ها دلار درآمد بالقوه که این عدد در مقیاس کلان مستقیماً تراز ارزی کشور را تحت فشار قرار می‌دهد. پس از سال‌ها تأخیر پیاپی در توسعه یکی از مهم‌ترین میادین نفتی کشور سرانجام در اسفند ۱۴۰۲ قرارداد

توسعه بزرگ‌ترین میدان نفتی مشترک کشور، با چالش تأمین مالی مواجه شده است

آزادگان در پیچ تأخیر و بلا تکلیفی

می‌شود. پروژه‌ای که در این مدت حتی یک گام عملی جدی برنداشته حال در وضعیتی معلق قرار دارد؛ میان قراردادهایی که تمدید می‌شوند مهلت‌هایی که تکرار می‌شوند و زمانی که بی‌وقفه از دست می‌رود.

■ **بنگاه‌داری در پروژه نفتی؛ وقتی نقش‌ها جابه‌جا می‌شوند**

در ساختار تعریف شده برای توسعه این میدان ورود چندین بانک به عنوان محور پروژه از ابتدا با یک اشکال جدی و ساختاری همراه است. بانکهایی که به‌طور ذاتی نهادهایی برای تأمین مالی و مدیریت منابع پولی هستند نه بازیگری برای راهبری و اجرای پروژه‌های پیچیده در صنعت نفت. سپردن نقش هدایت چنین طرحی به بانک‌ها به معنای نادیده گرفتن مرز روشن میان وظایف مالی و مسئولیت‌های اجرایی است. توسعه یک میدان مشترک صرفاً یک پروژه مالی نیست. یک مأموریت کاملاً تخصصی در حوزه مدیریت مخزن، حفاری، بهره‌برداری و بهینه‌سازی تولید است. در الگوهای حرفه‌ای هدایت چنین پروژه‌هایی بر عهده شرکت‌های E&P (اکتشاف و تولید) قرار دارد. مجموعه‌هایی که با تکیه بر تجربه عملیاتی، دانش فنی و

که قرار بود گره کار را باز کند اما با گذشت روزها نه تنها گرهی باز نشد بلکه مهلت‌هایی پس از دیگری تمدید شد. بانک‌های سهام‌دار که مسئول تأمین مالی بودند نتوانستند منابع اولیه را فراهم کنند و در نهایت در میانه دی ماه قرارداد توسعه به صورت مشروط تنفیذ شد. تنفیذی که خود وابسته به تأمین حدود ۸۰۰ میلیون دلار آورده اولیه بود و دوباره یک مهلت جدید برای آن تعیین شد. اکنون بیش از دو ماه و نیم از آن تصمیم گذشته و همچنان ابهام پابرجاست. نه خبری روشن از تأمین مالی اولیه منتشر شده و نه نشانه‌ای از پیشرفت واقعی پروژه دیده

این حس وجود دارد که تعرفه‌ها به روش دیگری اعمال خواهند شد. نفت برنت و وست تگزاس اینترمدیت هر دو بیش از پنج درصد افزایش هفتگی داشتند. تحلیل سانسو بانک نشان می‌دهد که معامله‌گران و سرمایه‌گذاران در روزهای اخیر خرید قرارداد‌های اختیار خرید نفت خام برنت را افزایش داده‌اند و روی قیمت‌های بالاتر شرط بسته‌اند. همچنین گزارش‌هایی مبنی بر کاهش ذخایر نفت خام و صادرات محدود در بزرگ‌ترین کشورهای تولیدکننده و صادرکننده نفت جهان از قیمت نفت حمایت کرد. گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا در روز پنجشنبه نشان داد که ذخایر نفت خام آمریکا با افزایش بهره‌وری و صادرات پالایشگاه‌ها، ۹۰ میلیون بشکه کاهش یافته است. بازارها همچنین در حال بررسی تاثیر عرضه فراوان بودند و مذاکرات اوپک پلاس به سمت از سرگیری افزایش تولید نفت از آوریل متماایل شده است.

توان مدیریت ریسک مخزن، مسیر توسعه را پیش می‌برند. در مقابل ورود بانک به این سطح از اجراء به معنای حضور یک نهاد غیرتخصصی در قلب تصمیم‌گیری‌های فنی است. در ساختار تعریف شده برای توسعه میدان آزادگان یک تناقض جدی به چشم می‌خورد تناقضی میان آنچه به عنوان سیاست کلان بر پریشیز با بنگاه‌داری تأکید شده و آنچه در عمل در حال شکل‌گیری است.

■ **تجربه داخلی؛ ظرفیت‌هایی که در دل تحریم نادیده گرفته می‌شوند**

در سال‌هایی که صنعت نفت ایران زیر فشار مستقیم و بی‌وقفه تحریم‌ها قرار داشته این شرکت‌های اکتشاف و تولید (E&P) داخلی بوده‌اند که پروژه‌ها را زنده داشته‌اند. حفاری را متوقف نکردند، توسعه میادین را پیش برده‌اند و اجازه نداده اند چرخ تولید از حرکت بایستد. این شرکت‌ها فقط دانش فنی ندارند بلکه تجربه واقعی کار در سخت‌ترین شرایط را با خود دارند. تجربه‌ای که امروز یک مزیت حیاتی و غیرقابل جایگزین برای صنعت نفت کشور است. با این حال در مدل فعلی توسعه میدان آزادگان همین ظرفیت‌های آزمون‌ده به حاشیه رانده شده‌اند. شرکت‌هایی که در اوج تحریم بار اصلی پروژه‌ها را به‌دوش کشیدند امروز از نقش‌های کلیدی کنار گذاشته شده‌اند. در حالی که می‌توانستند به عنوان اپراتور محور اصلی اجرای پروژه باشند.

بوستان کورینتو با حضور سفیر نیکاراگوئه در بندرعباس افتتاح شد

هرمزگان - رویا حسینی زاده

بوستان کورینتو، به عنوان یکی از پروژه‌های شاخص مدیریت شهری بندرعباس، شامگاه جمعه ۲۴ بهمن ماه با حضور سفیر نیکاراگوئه و جمعی از مسئولان استانی و شهری به بهره‌برداری رسید؛ مجموعه‌ای ۸۹۰۰ مترمربعی که با سرمایه‌گذاری بیش از ۳ میلیارد تومان احداث شده و به مناسبت خواهرخواندگی بندرعباس با یکی از شهرهای نیکاراگوئه نامگذاری شده است. بوستان کورینتو شامگاه جمعه ۲۴ بهمن ماه با حضور رامون آلبرتو مونکادا کولیندرس، سفیر کشور نیکاراگوئه در ایران، معاون سیاسی و امنیتی استانداری هرمزگان، شهردار بندرعباس، رئیس و اعضای شورای اسلامی شهر، فرماندار بندرعباس، مدیر منطقه یک شهری و جمعی از مسئولان، خبرنگاران و شهروندان افتتاح شد.

در ابتدای مراسم، از سفیر نیکاراگوئه به گرمی استقبال شد. حضوری در این بهره‌برداری از بوستانی که نام یکی از شهرهای کشورش را بر خود دارد، نمادی از پیوند دوستی، همکاری و خواهرخواندگی میان بندرعباس و یکی از شهرهای نیکاراگوئه عنوان شد. مهدی نوبانی، شهردار بندرعباس، در این مراسم با قدردانی از تلاش‌های مدیر منطقه یک، شورای شهر و عوامل اجرایی پروژه گفت: «نامگذاری بوستان کورینتو به مناسبت خواهرخواندگی بندرعباس با یکی از شهرهای نیکاراگوئه انجام شده و این اقدام نشان‌دهنده نگاه بین‌المللی مدیریت شهری بندرعباس است.»

وی با تأکید بر ضرورت تداوم مسیر توسعه شهری افزود: «با حمایت‌های استاندار هرمزگان، تلاش می‌کنیم همه محلات شهر از زیرساخت‌ها و خدمات جدید بهره‌مند شوند. اجرای چنین پروژه‌هایی کیفیت زندگی شهروندان را ارتقا می‌دهد و فضایی امن برای تفریح، ورزش و فعالیت‌های خانوادگی فراهم می‌کند.» شهردار بندرعباس با اشاره به مشخصات این پروژه گفت: «بوستان کورینتو در زمینی به مساحت حدود ۸ هزار و ۹۰۰ مترمربع و با اعتباری بیش از ۳ میلیارد تومان احداث شده است. تمامی مراحل طراحی، اجرا و نظارت بر عهده شهرداری بندرعباس بوده است.» او با تشریح امکانات بوستان افزود: «این مجموعه دارای فواره موزیکال، آبشار، محوطه بازی کودکان، دیوارکوب نوری، بازی‌های تعاملی نوری و سه سطح پلکانی است که فضایی جذاب، ایمن و پویا برای خانواده‌ها و تمام گروه‌های سنی ایجاد می‌کند.»

نوبانی در پایان سخنان خود تأکید کرد: «با افتتاح بوستان کورینتو، شهروندان بندرعباس به مجموعه‌ای نو، مجهز و چندمنظوره دسترسی پیدا کرده‌اند که می‌تواند به یکی از فضاهای شاخص تفریحی و اجتماعی در شمال شرقی شهر تبدیل شود.»

شهردار کلانشهر اراک

طرح جامع جدید، میثاق‌نامه آبادانی و عدالت در اراک است

بر واقعیت و با هدف ارتقای کیفیت زندگی شهروندان خیرداد. شهردار اراک با اشاره به آغاز فصلی نو در مسیر توسعه این کلانشهر اظهار داشت: یکی از مهم‌ترین رویکردهای شورا و شهرداری از سال ۱۴۰۱ تاکنون، حاکمیت نگاه برنامه‌محور بر تمامی فعالیت‌ها بوده است. تمامی بودجه‌های تدوین شده در این دوره، منطبق بر سند چشم‌انداز ۲۰ ساله اراک و برنامه توسعه اول بوده و اکنون با پایان یافتن برش ۵ ساله اول در سال ۱۴۰۴، بودجه سال ۱۴۰۵ بر اساس برش ۵ ساله دوم برنامه توسعه راهبردی - عملیاتی اراک تدوین خواهیم کرد تا حرکت شهر بر پل توسعه ۲۰ ساله با دقت و شباهت بیشتری تداوم یابد.

وی با اشاره به اصلاح ساختار نظام بودجه‌ریزی و ایجاد تعادل میان هزینه‌ها، تصریح کرد: با یک برنامه‌ریزی منسجم، موفق شدیم نسبت بودجه‌های جاری به عمرانی را به حد استاندارد و مطلوبی برسانیم؛ به طوری که در سال ۱۴۰۵، سهم بودجه‌های جاری (شامل هزینه‌های پرسنلی و اداری) به ۲۲ درصد کاهش یافته و در مقابل ۷۸ درصد بودجه به پروژه‌های عمرانی تخصیص داده شده است. این تغییر ریزل طی ۵ سال گذشته، نشان‌دهنده عزم جدی مدیریت شهری برای سوق دادن منابع به سمت عمران، آبادانی و زیرساخت‌های شهر است. شهردار اراک اولویت‌های کلان بودجه سال آتی را در دو بخش اصلی خلاصه کرد و افزود: اولویت نخست ما با تخصیص ۳۴ درصد از بودجه، بر حوزه حمل‌ونقل عمومی و رفع معضلات ترافیکی متمرکز است. در راستا، پروژه‌های ویژه‌ای جهت رفع گره‌های ترافیکی، ایجاد هسته‌های پیاده‌محور و تقویت ناوگان اتوبوسرانی، اولویت تعیین شده تا به افق «**اراک، شهری روان**» دست یابیم. **اولویت دوم نیز با تخصیص ۲۰ درصد** از بودجه، به مباحث زیست‌محیطی اختصاص یافته است تا در تداوم اجرای بیش از ۱۲ پروژه بزرگ محیط‌زیستی سال‌های اخیر، حرکت به سمت افق ۱۴۲۰ و تحقق ایده «**اراک، شهری پاک**» با سرعت بیشتری دنبال شود.

دکتر محمودی در بخش دیگری از سخنان خود به تحول در منابع درآمدی شهرداری اشاره کرد و گفت: بخش عمده‌ای از درآمدهای پیش‌بینی شده در سال ۱۴۰۵ بر مالیات‌ها متمرکز است که سهمی ۵۶ درصدی در بودجه دارد. این رویکرد ضمن افزایش سهم شهروندان در تأمین هزینه‌های شهر، حق مطالبه‌گری، دخالت و اظهار نظر مردم را افزایش داده و ما به سمت «مدیریت شهری مشارکتی» هدایت می‌کند. همچنین، ۲۸ درصد از درآمد‌های سال آتی از محل سیاست «مولدسازی املاک» تأمین خواهد شد. با رفع موانع حقوقی در این حوزه، شهرداری اراک در نظر دارد دارایی‌های غیرمنقول را به پروژه‌های زیرساختی تبدیل کرده و حتی در قالب تهاوت با بیمه‌انکاران، در اجرای پروژه‌های عمرانی از این ظرفیت بهره‌برد. باقی درآمد‌ها نیز به میزان ۶ درصد از طریق اوراق قرضه و وام‌های بانکی تأمین می‌شود که با توجه به شرایط تورمی، ابزاری بسیار به‌صرفه برای پیشبرد پروژه‌های شهری محسوب می‌شود. شهردار اراک در پایان، از یک اتفاق ویژه در ساختار مالی سال ۱۴۰۵ پرده برداشت و خاطرنشان کرد: بودجه پیشنهادی مادر حال حاضر ۱۷ همت (هزار میلیارد تومان) است که برای شفافیت و نظارت دقیق‌تر، آن را به دو بخش «بودجه عادی» و «نیوست سرمایه‌گذاری» تقسیم کرده‌ایم. سهم بودجه سرمایه‌گذاری ۱۱ همت است که شامل چندین پروژه کلان در سطح شهر اراک خواهد بود. امیدواریم با این تفکیک و تخصص‌سازي، بودجه‌ای واقعی و منطقی را به سرانجام برسانیم تا بدون تحمیل کسری بودجه به آیندگان، شاهد شکوفایی هرچه بیشتر اراک باشیم؛ کما اینکه تا امروز نیز بودجه‌های مصوب این دوره با کمترین انحراف محقق شده است.

دکتر علیرضا محمودی شهردار کلانشهر اراک، با تشریح نقش کلیدی اسناد توسعه‌ای در هدایت رشد شهر اظهار داشت: طرح جامع و تفصیلی، صرفاً مجموعه‌ای از نقشه‌ها و ضوابط نیستند، بلکه نقشه راه قانونی برای تحقق عدالت اجتماعی، شکوفایی اقتصادی و ارتقای کیفیت زیست‌شهری در کلانشهر اراک محسوب می‌شوند.

عبور از ساختار قدیمی و انطباق با نیازهای معاصر شهردار اراک با اشاره به پیشینه اسناد شهری گفت: آخرین طرح تفصیلی اراک متعلق به فروردین ۱۳۸۳ بود که طبیعتاً با گذشت دو دهه و تغییرات گسترده جمعیتی و کالبدی، پاسخگوی نیازهای امروز بود. لذا ابلاغ طرح جامع جدید در بهمن ۱۳۹۹، نقطه عطفی در تاریخ شهرداری اراک رقم زد تا با رویکردی کلان‌نگر، افق‌های توسعه را ترسیم نماید.

■ **توسعه هدفمند معابر و الحاق اراضی استراتژیک**
دکتر محمودی با تأکید بر بازتعریف حریم شهری، الحاق مناطق جدید را یک فرصت راهبردی دانست و تصریح کرد: با تصویب لایه‌های جدید طرح جامع، مناطقی همچون ضلع شمال غربی و علی‌الخصوص محدوده ۹۰ هکتاری، زعفرانیه به محدوده قانونی شهر افزوده شدند. مدیریت شهری با نگاهی تخصصی، بلافاصله اقدام به جذب مشاوران متخصص کرد تا با تدوین ضوابط دقیق مسکنی و خدماتی، بستر ساخت‌وساز قانونی و برنامه‌ریزی شده در این مناطق فراهم شود.

وی در بخش دیگری از سخنان خود به مسئولیت اجتماعی شهرداری اشاره کرد و افزود: جانمایی و پیش‌بینی پروژه‌های نهضت ملی مسکن در دل طرح جامع، هوشمندانه‌ترین اقدام برای پاسخ به نیاز مسکن شهروندان بود. این اراضی هم‌اکنون پس از اخذ مصوبات لازم از کمیسیون ماده ۵، در شرف ابلاغ رسمی به شهرداری هستند که گامی بلند در راستای توسعه متوازن و جلوگیری از گسترش نامتوازن شهری قلمداد می‌شود.

■ **شکوفایی اقتصاد شهری و ایجاد اشتغال مستمر**
شهردار اراک، اجرای این طرح‌ها را موتور محرک اقتصاد شهری دانست و خاطرنشان کرد: تعیین تکلیف کاربری‌ها و رسمیت یافتن بستر ساخت‌وساز، مستقیماً بر جذب سرمایه‌گذاری، رونق صنعت ساختمان و ایجاد اشتغال پایدار تأثیر می‌گذارد. هدف ما این است که با مدیریت هوشمند بازنگری در طرح تفصیلی، بستری مطمئن و شفاف برای سرمایه‌گذاران فراهم کنیم که نتیجه آن، افزایش درآمد‌های پایدار برای توسعه زیرساخت‌های کلانشهر خواهد بود.

■ **هم‌گرایی برای گذار به شهر هوشمند**

دکتر علیرضا محمودی در پایان، تحقق کامل اهداف این اسناد را مستلزم همکاری میان بخش‌های مختلف، ساماندهی کالبدی، ارتقای تاب‌آوری شهری و توزیع عادلانه خدمات، محصول تعامل مستمر شهرداری با نهاد‌های تصمیم‌گیر است. ما متعهد هستیم که توسعه اراک را بر مبنای ظرفیت‌های واقعی زیرساختی پیش ببریم تا میراثی ماندگار و شهری استاندارد برای آیندگان بر جای بگذاریم.

■ **بودجه ۱۴۰۵، شفاف‌ترین سند مالی تاریخ شهرداری اراک با کمترین ابهام حقوقی است**

دکتر علیرضا محمودی شهردار کلانشهر اراک، در آستانه تدوین بودجه سال ۱۴۰۵، رویکردها و سیاست‌های کلان مدیریت شهری را تبیین کرد. وی با تأکید بر برنامه محوری و انضباط مالی، از تدوین بودجه‌ای مبتنی

فناوری

چرا ابل با کاربران ایرانی سر جنگ دارد؟ هفت خوان ساخت اپل آیدی

چرا استفاده از شماره ایران برای ساخت اکانت فقط برای اپل ممنوع است، اما برای گوگل و مایکروسافت مشکلی ندارد؟

داشتن آیفون در ایران یعنی زندگی با یک ترس همیشگی؛ ترس از اینکه اپل ناگهان تصمیم بگیرد دسترسی شما را به گوشی چندده میلیون تومانی تان قطع و آن را عملاً برایتان غیرقابل استفاده کند. همین چالش، خرید آیفون راه یک کابوس تمام عیار برای ایرانی‌ها تبدیل کرده است؛ آن هم کالایی که این روزها حتی قیمت مدل‌های قدیمی‌اش هم سر به فلک می‌کشد.

برای هر کاربر جدید آیفون در جهان، اولین قدم پس از باز کردن جعبه‌ی گوشی، ساختن یک اپل آیدی است؛ اما برای کاربران ایرانی، همین قدم ساده، اولین برخورد با یک دیوار بتنی است. برای ساخت اپل آیدی، به یک شماره تلفن برای تأیید هویت نیاز دارید، اما اپل در تمام این سال‌ها، هرگز پیش شماره‌ی ۹۸+ ایران را به لیست کشورهای مجاز خود اضافه نکرده است.

کاربران ایرانی برای انجام کاری که مردم دنیا در چند دقیقه و بدون هیچ نگرانی و دردسری انجام می‌دهند، بنا چالش تقریباً بدون پاسخی رویرو هستند؛ «بدون پیش شماره‌ی کشورم، چطور اکانت بسازم؟»

اسم ایران هیچ وقت در لیست کشورهای مجاز برای ساخت اپل آیدی وجود نداشته است.

پیشخوان

روایتی از خشونت پنهان، قدرت و انسان در آستانه‌ی فروپاشی «وحشی»؛ شورش علیه نظم پوسیده

یلدا آذری، پژوهشگر علوم اجتماعی

سریال «وحشی» اثر هومن سیدی یکی از بحث‌برانگیزترین آثار شبکه‌ی نمایش خانگی در سال ۱۴۰۴ است؛ مینی‌سریالی که در ژانر اجتماعی و معمایی ساخته شده و توانسته توجه مخاطبان و واکنش‌های متفاوت منتقدان را برانگیزد. این سریال با استفاده از فضا سازی تاریک، ریتم پرتعلیق و شخصیت‌پردازی روان‌شناسانه، روایتگر فروپاشی تدریجی شخصیت اصلی در مواجهه با خشونت و بحران‌های اجتماعی است.

با این حال، همان قدر که برخی مخاطبان و منتقدان بازی‌ها و جلوه‌های بصری سریال را ستوده‌اند، برخی دیگر به ریتم کند، پیچیدگی بیش از حد شخصیت‌ها و تلاش برای عمق‌پردازی بی‌ثمر، نقد وارد کرده‌اند. وحشی داستانی جنایی دارد و نمایشی از تضادهای سینمایی تجربه‌گر در ایران معاصر است؛ آثاری که در تلاش برای همزمان بودن با هنر و فرم‌گرایی، مخاطب را با چالش مواجه می‌کنند.

این سریال را می‌توان ادامه‌ی مسیر حرفه‌ای هومن سیدی در مدیوم سریال و گامی دیگر در تکامل زبان شخصی او دانست؛ تجربه‌ای که به پرسش درباره‌ی عدالت، هویت و سرنوشت در جامعه‌ی امروز ایران می‌پردازد و همزمان نقاط قوت و ضعف سبک او در روایت بلند داستانی را برجسته می‌کند.

خط سیر هنری هومن سیدی، از سینماتاسریال‌ها هومن سیدی در دو دهه‌ی اخیر یکی از برجسته‌ترین چهره‌های سینمای ایران بوده است. او کارش را با بازیگری آغاز کرد و به تدریج به نویسندگی و کارگردانی آثار سینمایی و تلویزیونی وارد شد. سیدی با فیلم‌هایی

معرفی کتاب

تلاشی مهم برای صورت‌بندی یک مساله معاصر شهرت به مثابه میدان

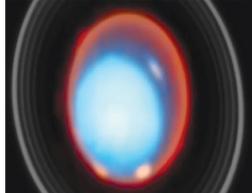

کتاب «میدان شهرت در ایران» از نظر طرح مساله و چارچوب نظری، اثری مهم و پیشرو در فضای علوم اجتماعی ایران است. از نظر روش شناختی، نیازمند شفافیت بیشتر و داده‌های نظام‌مندتر است، در برخی مواضع هنجاری، می‌توانست با احتیاط نظری بیشتری عمل کند. در سال‌های اخیر، «شهرت» از یک ویژگی فردی به یک نیروی ساختاری در حیات اجتماعی ایران تبدیل شده است. سلبیتری‌ها در سیاست، فرهنگ، اقتصاد و حتی در شکل‌دهی افکار عمومی نقش آفرینی می‌کنند. با این حال، این پدیده کمتر در قالب یک چارچوب نظری منسجم بررسی شده است.

کتاب «میدان شهرت در ایران» تلاشی جدی برای پر کردن همین خلا است؛ فهم شهرت نه به عنوان هیچان رسانه‌ای، بلکه به مثابه یک «میدان» اجتماعی با منطق و قواعد خاص خود. نویسنده می‌کوشد نشان دهد که شهرت نوعی سرمایه‌نمادین است که در شبکه‌ای از روابط رسانه‌ای، اقتصادی و فرهنگی تولید و بازتولید می‌شود.

هوا و فضا

تلسکوپ جیمز وب دوباره تاریخ‌ساز شد

بیانیه، داده‌های حاصل می‌تواند به دانشمندان کمک کند درک بهتری از رفتار انرژی در لایه‌های بالایی غول‌های یخی به دست آورند.

تیرانته می‌گوید: جیمز وب با آشکار کردن ساختار عمودی اورانوس با چنین جزئیاتی، به ماسک می‌کند تعادل انرژی در غول‌های یخی را بهتر درک کنیم. این یک گام حیاتی در جهت شناسایی و توصیف سیارات غول‌پیکر فراتر از منظومه شمسی ماست. تلسکوپ فضایی جیمز وب همچنان جزئیاتی بی‌سابقه از پدیده‌های کیهانی که میلیون‌ها و حتی میلیارد‌ها مایل از ما فاصله دارند ارائه می‌دهد. با دسترسی بودن چنین داده‌های دقیقی، دانشمندان هنوز هم می‌توانند درباره سیارات منظومه شمسی ماکشوفیات تازه‌ای انجام دهند. این تلسکوپ پیش‌تر نیز اورانوس را زیر نظر گرفته بود و حتی در سال ۲۰۲۵ یک قمر جدید برای این سیاره کشف کرد. با نتایج می‌گوید: این نخستین بار است که توانسته‌ایم جو بالایی اورانوس را به صورت سه‌بعدی ببینیم. با حساسیت وب، می‌توانیم دنبال کنیم که انرژی چگونه به سمت بالا در جو سیاره حرکت می‌کند و حتی تأثیر میدان مغناطیسی نامتقارن آن را مشاهده کنیم.

فناوری

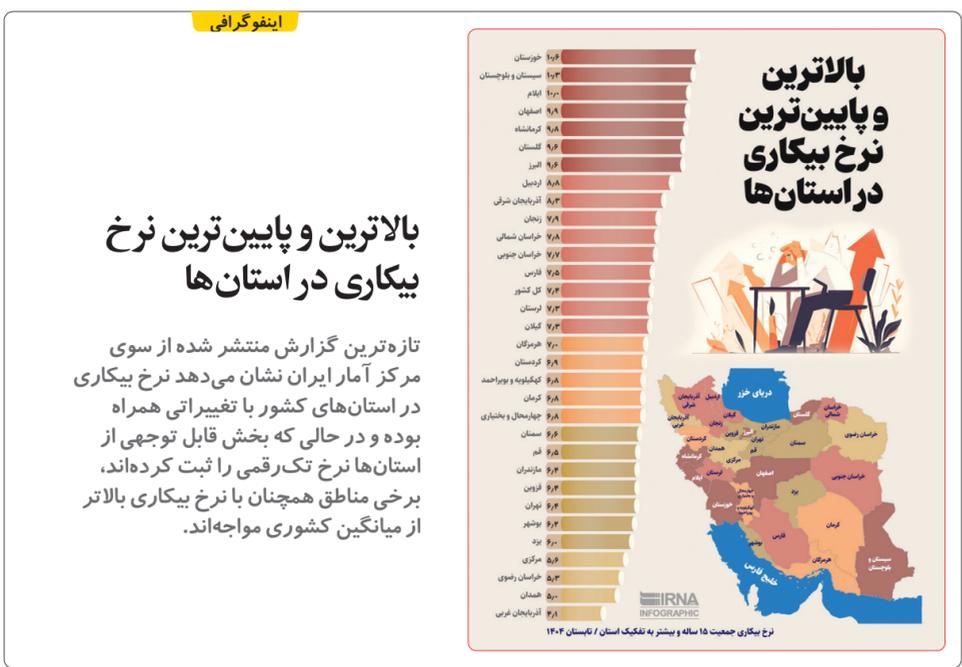
ایلان ماسک برای پنتاگون پهپاد می‌سازد

پرتاب ماهواره‌ها و سیستم‌های ارتباطی خواهد بود.

به گفته بلومبرگ، پنتاگون به دنبال نرم‌افزاری است که بتواند دستورالعمل‌های گفتاری را به دستورات دیجیتالی تبدیل کند تا چندین پهپاد را به طور همزمان هدایت کند. چنین سیستم‌هایی می‌توانند به پرسنل بدون آموش تخصصی خلبانی اجازه دهند تا به سرعت در میدان نبرد یا ساناریوهای اضطراری، دسته‌های پهپاد را فرماندهی کنند؛ رویکردی که برای بهبود هماهنگی انسان و ماشین در عملیات‌های پیچیده طراحی شده است.

تمرکز فزاینده پنتاگون بر سیستم‌های بدون سرنشین تا حدودی ناشی از افزایش سریع پهپاد‌های کم‌هزینه در درگیری‌های جهانی و استفاده روزافزون از آنها برای نظارت، حملات و قاچاق است. مقامات آمریکایی همچنین بر نگرانی‌های امنیتی داخلی، از جمله حفاظت از فرودگاه‌ها و تجمعات عمومی بزرگ که در آنها پهپاد‌های غیرمجاز خطرناکی را برای ایمنی هوانوردی و جمعیت ایجاد می‌کنند، تأکید کرده‌اند.

گردشگری

گورستان دولاب؛ از پزشک فرانسوی قاجاری‌ها تا آوارگان لهستانی

مساحت این گورستان، بیش از ۷۵ هزار متر مربع است که به ۶ بخش، تقسیم شده و به آرامنه، ارتدوکس شرقی (یعنی روس‌ها، گرجی‌ها و یونانی‌ها)، کاتولیک رومی، ارتدوکس رومی و... اگر بخواهیم تاریخ‌نگاری قاجاری‌ها را در کاخ پادشاهان جست‌وجو کنیم، بسیار محدود خواهیم شد. در هر گوشه شهر، در هر بنا و عمارتی، چه خانه شخصی، چه سردر خیابان و چه گورستان‌ها، نشانه‌ها و نمادهای بسیاری است که از روزگاری سپری شده این شهر و مردمان آن می‌گوید. مردمانی که با هر هویت و باور و مذهبی، به دلایلی به پایتخت رسیده بودند و در این شهر تاریخ‌ساز شدند. یکی از پرجمعیت‌ترین هم‌نشینان مردم تهران، آرامنه بودند.

با توسعه تهران در عصر ناصری و افزایش امنیت اجتماعی و همچنین تأسیس سفارتخانه‌های متعدد، تعدادی از خانواده‌های ارمنی در نقاط مختلف شهر ساکن شدند. این حضور، شاید در ابتدا از سراجبار بود اما در ادامه درست مانند سایر شهروندان، جزوی از پایتخت شدند؛ در تأیید این حرف، همین بس که حتی در تهران، گورستانی هم مخصوص آرامنه و خارجی‌ان ساخته شد. گورستانی که در سال ۱۳۳۳ در محدوده زمین‌های کشاورزی روستای قدیمی دولاب در شرق تهران بنا شد.